

СУЧАСНА РЕСУРСНА КОНЦЕПЦІЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Кононенко Г. І., аспірант кафедри ФФЕБ
Київського національного університету технологій та дизайну

Розвиток глобалізації сприяв широкій доступності ресурсів, в результаті суттєво зменшилися можливості отримання конкурентних переваг в експлуатації зовнішніх умов ведення бізнесу. Тому, щоб отримати конкурентну перевагу, компанії в середині свого комплексу стараються розпізнати ресурси і спроможності, які дозволять їм стати конкурентоспроможними [1, с. 268 – 280]. Найбільш доказовим практичним підтвердженням ресурсної концепції стала робота Р. Рамелта, який довів на репрезентативній вибірці, що внутрішньогалузеві (міжфірмові) відмінності в прибутках переважають над міжгалузевими у відношенні 7:1 [2, с. 556 – 570].

В умовах постійної зміни зовнішнього середовища саме власні ресурси і спроможності компанії стають стабільною основою для своєї оцінки. Таким чином, характеристика бізнесу відносно того, що фірма спроможна успішно робити, може становити більш потужну базу для її стратегії, ніж зосередження лише на потребах, які бізнес бажає задовольнити [3, с. 116]. В рамках ресурсного підходу фірма трактується не як набір бізнесів, а як набір ресурсів і компетенції.

Якщо ринкові концепції зосереджувалися на зовнішньому оточенні підприємств організацій, то ресурсна концепція базувалась на інших підходах, а саме: на діагностиці позитивних рис і недоліків компанії, а також визначенні ключових компетенції, які становлять її конкурентні переваги. Головним фактором отримання високих прибутків прибічники цієї концепції вбачали, перш за все, у всебічному розвитку унікальних рис компанії, а не у копіюванні стратегії розвитку конкурентів [4, с. 26 – 31].

Отже, сутністю ресурсної концепції є відмінності одного підприємства від іншого, які досягаються наявністю у кожного з них унікальною комбінацією ресурсів. Основні позиції цієї концепції становлять:

1. Підприємство оцінюється за наявністю у нього, перш за все, унікальних ресурсів, що є відмінним від традиційного продуктового підходу, який є головним при ринковій концепції конкурентних переваг.

2. Існують суттєві відмінності між підприємствами, що обумовлюються різними ресурсами, які знаходяться в управлінні підприємства.

3. Ресурси неоднаково розподілені серед підприємств, а це може сприяти формуванню конкурентних переваг чи посилювати слабкі сторони підприємства.

4. Є наявність умов щодо визначення типів ресурсів, які сприяють досягненню високих прибутків на підприємствах.

5. Для того, щоб фірма генерувала прибутки, необхідно поєднання унікальних ресурсів і цінних рідкісних організаційних спроможностей.

Кожне підприємство використовує певний набір ресурсів, натомість, не всі ресурси мають однакову значимість і тому не завжди можуть забезпечувати підприємству стійку конкурентну перевагу. Ринкове положення підприємства залежить саме від унікального поєднання матеріальних і нематеріальних ресурсів фірми і управленні ними, тому в якості джерела конкурентних переваг виступає унікальна комбінація його оригінальних і специфічних видів ресурсів, які важко копіюються і саме це буде сприяти економічній безпеці підприємства. Вважаємо, що як не всі ресурси можуть забезпечувати стійку конкурентну перевагу, а тільки унікальні і в певній комбінації, які важко скопіювати, так і не кожне управління цими ресурсами може забезпечувати стійкі конкурентні переваги. Вимогами до менеджменту – він повинен характеризуватися рідкими організаційними здатностями.

Більше того, сам факт володіння ресурсами та можливостями щодо їх використання і відтворення не є обов'язковою умовою успіху підприємства. Важливим є винайдення саме тих ресурсів, яких не має жодний з конкурентів, тобто асиметрій, і лише вони здатні забезпечувати стабільне функціонування організації, і які складаються з певним чином вибудованих ієрархічних операцій – від основних, які виконують робітники, до тих, що використовує менеджмент в управлінських процесах.

У ресурсній концепції конкурентних переваг в концентрованому вигляді не визначено, яким чином проявляються динамічні здібності – в організаційних рутиних або в індивідуальних надзвичайних здібностях менеджменту. Узагальнюючи різні визначення, вважаємо, що рутини – це спосіб компактного зберігання знань і навиків, необхідних людині для її діяльності. Разом з тим, динамічний підхід концепції конкурентних переваг, який базується на динамічних здібностях, має суттєву ваду, а саме – існує велика складність у вимірі цього ресурсу і обмежені можливості їх майбутнього прогнозування.

Головний висновок із цієї концепції, як вважає значна кількість дослідників і який ми підтримуємо, полягає в тому, що найбільш цінним ресурсом фірми виступає її топ-менеджмент, оскільки саме в ньому в концентрованому вигляді формуються динамічні здібності вищого порядку, які необхідні для ефективної зміни комбінації всіх інших ресурсів.

Список використаної літератури:

1. Ефремов В.С. Концепция стратегического планирования в бизнес-системах. — М: Издательство «Финпресс», 2011.
2. Rumelt R. Towards A Strategic Theory of the Firm in Lamb R. (ed. nagement. –Prentice-Hall, Englewood Cliffs (NJ), 1984.
3. Grant R. M. The Resource Based Theory of Competitive Advantage: Implication For Strategy Formulation // California Management Review. 1991. Vol. 33. No. 3.
4. Винник А.Е. Концепция стержневых компетенций как основа конкурентоспособности региональной экономики / Научные ведомости. Серия История. Политология. Экономика. Информатика. - № 8(179). Выпуск 30/1. - 2014.